

FORUM URBES MEDII AEVI VII.

Recenzované periodikum/Reviewed periodical

ČÍSLO 1 / ISSUE 1

**KLÁŠTERY VE STŘEDOVĚKÝCH MĚSTECH STŘEDNÍ EVROPY
MONASTERIES IN MEDIEVAL TOWNS OF CENTRAL EUROPE**

ČÍSLO 2 / ISSUE 2

**ARCHEOLOGICKÉ VÝZKUMY NA PAMÁTKOVÝCH OBJEKTECH
ARCHAEOLOGICAL EXCAVATIONS AT PROTECTED MONUMENTS**

Vydává/Issues: obecně prospěšná společnost Archaia Brno a Národní památkový ústav
Na vydání tohoto sborníku se finančně podílela/This issue is published with the support from:
ARCHAIA Praha o. p. s.

Brno 2013

**ARCHAIA
BRNO**
o. p. s.

ARCHAIA
BRNO
o. p. s.

FORUM URBES MEDII Aevi VII.

Recenzované periodikum/Reviewed periodical

Vydavatel/Published by: Archaia Brno o. p. s.
Adresa redakce/Address: Bezručova 15, 602 00 Brno
E-mail: brno@archaiabrno.cz
Http://www.archaiabrno.org
Http://www.fuma.cz
Tel./Fax: 515 548 650

Vedoucí redakce/Editor-in-chief: Prof. PhDr. Zdeněk Měřínský, CSc.

Členové redakční rady/Editorial board: PhDr. Jiří Doležel, Mgr. Vojtěch Kašpar, prof. PhDr. Jan Klápště, CSc., Mgr. Jan Kypta, Ph.D., David Merta, Mgr. Marek Peška, prof. dr hab. Jerzy Piekłaski, Mgr. Jaroslav Podliska, Ph.D., PhDr. Rudolf Procházka, CSc., Mgr. Petra Sedláčková, Mgr. Martin Tomášek, Ph.D., Mgr. Michal Zezula, Ing. arch. Jaroslava Žuffová

Technická redakce/Technical board: Bc. Lucie Černá, Mgr. Soňa Mertová, Mgr. Lenka Sedláčková

Recenzenti/Reviewers: PhDr. Pavel Borský, CSc., prof. PhDr. Josef Unger, CSc., Mgr. Petr Vachůt

Překlady/Translations: Mgr. Linda Foster, Mgr. Irma Charvátová, Mgr. Jana Klíčová, PhDr. Jaroslava Kroupová, Mgr. Iveta Macháčková, PhDr. Jitka Seitlová

Jazyková korektura/Language editing: Bc. Lucie Černá, Mgr. Jana Klíčová, PhDr. Jitka Skorkovská

Sazba a grafická úprava/Typography and graphic design: Archaia Brno o. p. s.

Obálka/Cover: Černá a fialová s. r. o.

Tisk/Print: Tiskárna Didot, spol. s. r. o.

Náklad/Print run: 700 ks

Brno 2013

ISBN: 978-80-903588-9-8

ISSN: 1803 1749

MK ČR E 21485

FORUM URBES MEDII Aevi, slovo redakce	str. 3
FORUM URBES MEDII Aevi, a word from the editors FORUM URBES MEDII Aevi, ein Wort der Redaktion	
Číslo 1 / Issue 1	
K typologii nejstarších českých mendikantských chrámů	str. 8
On typology of the earliest Czech mendicant churches Zur Typologie der ältesten tschechischen Mendikantenkirchen † Jan Muk	
Klöster und Städte – Reflexionen zu einem ambivalenten Verhältnis	str. 12
Monasteries and Towns – Reflections on Their Ambivalent Relationship Kláštery a města – úvahy o ambivalentním vztahu Thomas Küntzel	
Two forgotten Friaries of the Suburb of Buda (Ofen). Excavations of the Augustinian and Carmelite Friaries	str. 36
Dva zapomenuté kláštery na předměstí Budy. Výzkum augustiniánského a karmelitánského kláštera Zwei vergessene Klöster in den Vororten von Buda. Forschung Augustiner und Karmeliter-Kloster Judít Benda – András Végh	
Středověké kláštery v Hradci Králové – stav výzkumu a jeho další perspektivy	str. 44
New Information on the Situation and Construction of a Minorite Monastery, Now Defunct, in Čáslav Mittelalterliche Klöster in Hradec Králové – Forschungsstand und weitere Perspektiven Radek Bláha – Miroslav Kovář – Jiří Sigl	
Nové poznatky o poloze a stavební podobě zaniklého minoritského kláštera v Čáslavi	str. 56
New Information on the Situation and Construction of a Minorite Monastery, Now Defunct, in Čáslav Neue Erkenntnisse über die Lage und Bauform des untergegangenen Minoritenklosters in Čáslav Martin Tomášek – Jolana Šanderová	
K počátkům minoritského konventu v Plzni	str. 64
On the beginnings of the Monastery of Friars Minor in Plzeň Zu den Anfängen des Minoritenkonvents in Pilsen Karel Nováček – Petr Kočár	
K počátkům klášterů brněnských minoritů a dominikánů	str. 76
On the early Friars Minor and Dominican friaries in Brno Zu den Anfängen der Minoriten- und Dominikanerklöster in Brünn Lubomír Jan Konečný	
Zvonice minoritského kláštera v Brně	str. 90
Bell tower of the Convent of Friars Minor in Brno Glockenturm des Minoritenklosters in Brünn Petr Holub – Tomáš Kyncl – David Merta – Lenka Šabatová	
Bývalý premonstrátský klášter v Brně – Zábřevicích (poznámky ke středověkým stavebním dějinám)	str. 108
Former Premonstratensian monastery in Brno – Zábřevice (remarks on medieval building history) Das ehemalige Prämonstratenserklöster in Brünn – Obrowitz (eine Bemerkung zur mittelalterlichen Baugeschichte) David Merta	
Předběžná zpráva o nových nálezech v klášteře augustiniánů eremitů u sv. Tomáše v Praze na Malé Straně (příspěvek k poznání jeho stavebního vývoje ve středověku)	str. 118
Preliminary report on new finds in the St. Thomas monastery of Augustinian Eremites in Lesser Town of Prague (a contribution to knowledge of its building development in the Middle Ages) Ein Vorbericht über die neuen Funde im St. Thomaskloster der Augustiner-Eremiten in der Prager Kleinseite (ein Beitrag zur Kenntnis seiner baulichen Entwicklung im Mittelalter) Miroslav Kovář	
K počátkům stavebních aktivit v areálu Na Karmeli v Mladé Boleslavi	str. 136
The Origins of Building Activities in the Karmel Complex, Mladá Boleslav Anfänge der Bauaktivitäten im Areal Auf dem Karmel/Na Karmeli in Mladá Boleslav Michal Bureš – Jan Pařez	

Středověký špitál na místě bývalých kasáren na náměstí Republiky na Novém Městě pražském ve světle historických pramenů	str. 154
Medieval Hospital on the Site of a Former Barracks in náměstí Republiky Square, in Prague's New Town, in the Light of Historical Sources Mittelalterliches Spital auf der Stelle der ehemaligen Kaserne auf dem Platz der Republik in der Prager Neustadt im Licht historischer Quellen Kateřina Samojská – Petr Juřina	
Das Franziskanerkloster in Jamnitz	str. 162
Franciscan church in Jemnice Františkánský kostel v Jemnici Petr Holub – David Merta	
Stavebné a dekoračné kamene stredovekých kostolov a kláštorov v Bratislave	str. 174
Stone Types Used for Building and Decoration in the Medieval Churches and Monasteries of Bratislava Bau und Dekorationssteine mittelalterlicher Kirchen und Klöster in Bratislava Daniel Pivko	
Číslo 2 / Issue 2	
Péče o archeologickou část kulturního dědictví na lokalitách zapsaných na Seznam světového a kulturního dědictví UNESCO	str. 188
Maintenance of archaeological heritage on the UNESCO World Heritage sites Bodendenkmalpflege an den UNESCO-Welterbestätten Jelena Ambrožová – Zuzana Petříková – Pavla Popelářová – Petra Sedláčková – Martin Tomášek	
Státní archeologický seznam 2012 – rozšířený on-line veřejný přístup	str. 200
National Register of Archaeological Monuments and Sites 2012 – extended public on-line access Staatliche Bodendenkmalliste 2012 – erweiterter öffentlicher Onlinezugang Jelena Ambrožová – Lenka Militká	
Plánování nedělního výletu: portál kudyznudy.cz nebo sascr.cz?	str. 202
Planning a Sunday trip: portal kudyznudy.cz or sascr.cz? Die Planung eines Sonntagsausflugs: Portal kudyznudy.cz oder sascr.cz? Petr Vachůt	
Zámecká jízdárna v Lednici – záchranný archeologický výzkum	str. 204
Riding hall at Lednice Chateau – an archaeological rescue excavation Die Reithalle am Schloss Lednice – eine archäologische Rettungsgrabung Miroslav Dejmal – Jiří Grünseisen – Michal Vágner – Hynek Zbranek	
Postup a metodika výzkumu v kryptě pod kostelem sv. Jakuba v Brně	str. 216
Procedure and methods of research in the crypt below the St. James Church in Brno Forschungsverfahren und -methodik in der Krypta unter der St. Jakobskirche in Brno Antonín Zúbek	
Záchranný a preventivní výzkum hradiště Kolová, k. ú. Libavské Údolí	str. 226
Rescue and trial excavation at the Kolová hillfort, cadastral territory Libavské Údolí Rettungs- und Sichtungsgabung im Burgwall Kolová, Katastergebiet Libavské Údolí František Prekop – Ondřej Švejcar	
Seznam autorů	str. 242
List of Authors	

**FORUM URBES MEDII AEVI,
slovo redakce**

Tímto číslem se sborník **FORUM URBES MEDII AEVI** dostává do rukou odborné i laické veřejnosti v poněkud odlišné podobě, než bylo u předchozích šesti svazků zvykem. Už od roku 2002 se každoročně setkávají archeologové (a nejen oni) nad tématy, která přináší poznávání historického a kulturního dědictví ukrytého pod náměstími, parky i domy současných městských aglomerací. Často se ocitají v konfrontaci s nadzemními stavebními částmi, s architekturou pozměněnou nejen dlouhou dobou trvání těchto sídel a staveb v nich, ale také potřebou rozvoje historických sídel jako prostředí pro dnešní život. Obvykle se rovněž tak či onak ocitají v konfrontaci s jejich majiteli a stavebními firmami. Je neobyčejně cenné, že v archeologii historických sídel urbánní povahy vznikl v České republice projekt **FORUM URBES MEDII AEVI (FUMA)**. Každoroční mezinárodní konference a následná publikace byla od počátku zajišťována společností ARCHAIA BRNO o. p. s. S postupem času si konference i recenzované periodikum získalo vysoké odborné renomé, a to nejen u nás.

Podíváme-li se na publikační možnosti dalších specifických oblastí moderní **archeologie středověku**, najdeme u nás několik rozdílných řešení. Výsledkům archeologického poznávání **rezidenčních sídel** (hradů, zámků) se systematicky věnoval ARÚ AV ČR, Praha s projektem CASTELLOLOGICA BOHEMICA, jehož duší byl do roku 2012 Tomáš Durdík. Mezinárodní sborník RURALIA, který se věnuje archeologii **vesnického prostředí**, je u nás redakčně připravován, jeho vydávání však převzalo belgické nakladatelství Brepols. Výzkumy, které se u nás zaměřují na vesnickou problematiku, nejsou nijak rozsáhlé a nemají společnou publikační platformu. Totéž platí o **výzkumech sakrálních staveb a klášterů**. Zvlášť je třeba připomenout unikátní, více než čtyři desítky let trvající tradici konferencí a sborníku ARCHAEOLOGIA HISTORICA, který se stal aktuálním zrcadlem činnosti české i slovenské archeologie středověku.

Sborník FUMA tedy poskytuje jedinečné prostředí k prezentaci výsledků archeologie měst. Slouží ke včasné publikaci terénních výzkumů tak, aby znamenaly nejen odborný a vědecký přínos pro poznání naší minulosti, ale také aby naplnily veřejný zájem, ve kterém jsou archeologické výzkumy v ČR realizovány. Je přitom jasné, že ke střetu zájmů stavebníků a péče o archeologické kulturní dědictví dochází zejména v oblasti sídel s dlouhou sídelní kontinuitou.

Národní památkový ústav je odbornou organizací památkové péče jmenovanou zákonem č. 20/1987Sb. Pro agendu spojenou s ochranou archeologické položky kulturního dědictví jsou právě informace o vývoji poznání v areálech s památkovým statusem klíčové pro řádný výkon památkového dohledu bez ohledu na to, která oprávněná organizace archeologické výzkumy realizuje. Existence živé publikační platformy výsledků archeologických výzkumů v oblasti poznání archeologického potenciálu měst a městeček je tedy v bytostném zájmu NPÚ. Právě z povahy úkolů NPÚ a účelu jeho existence lze snadno odvodit, proč se NPÚ (kromě hradů a zámků v jeho správě) soustředí zejména na terénní archeologické výzkumy v intravilánech sídel, která požívají ochrany jako KP či NKP. Jde tedy zejména o území měst a městeček. NPÚ ale v oblasti archeologie podobnou platformou, kde by mohl systematicky prezentovat terénní pozorování archeologické povahy, včetně přesahů do ostatních činností realizovaných v rámci NPÚ (např. stavebně historický průzkum), a poskytnout prostor pro publikaci výsledků ostatních oprávněných organizací, které jsou pro účinnou péči o archeologickou položku kulturního dědictví ČR klíčové, nedisponuje. Výjimkou jsou v podstatě solitérní čísla časopisu Zprávy památkové péče orientované na archeologii. Jmenovat lze i archeologická čísla sborníku Staletá Praha věnovaná zejména hlavnímu městu. Proto jsme (ve shodě se společností Archaia Brno o. p. s. a po diskusi v redakční radě) přistoupili k tomu, že se NPÚ bude podílet na vydávání periodika, které držíte v rukou. Vytvoří se tak prostor pro publikování výsledků odborné činnosti NPÚ a dalších oprávněných organizací zabývajících se archeologickou památkovou péčí v recenzovaném časopise, který je součástí systému RIV.

S výše řečeným souvisí na počátku zmíněná dílčí změna koncepce periodika. Obsahově nyní půjde o odborné, vědecké a zejména česky vydávané periodikum s cizojazyčnými abstrakty a resumé. Struktura svazku bude respektovat tradici konferencí FUMA. Vědecké stati vzniklé v rámci konferencí FUMA budou publikovány v oddělené části, která bude svazkem č. 1. Na tuto část naváže část kratších, materiálově zaměřených studií o výsledcích významných archeologických výzkumů v jádrech historických sídel, zejména měst (MPR a PZ) a výzkumy na území NKP a KP. Svazek doplní rubriky diskuse a recenze. Tyto příspěvky budou tvořit svazek č. 2.

Archeologie měst se u nás stejně jako v řadě dalších evropských zemí stala nejjintenzivněji rozvíjenou částí našeho oboru. Právě na ni se soustřeďuje největší část terénního výzkumu. Společně věříme, že změněná koncepce sborníku FUMA rozšíří publikační možnosti a zvýší informační kvalitu tohoto periodika. Doufáme, že ještě výrazněji usnadní cestu informací z terénu do procesu vyhodnocování širších souvislostí vývoje našich měst a městeček. Zároveň by FUMA měla přibližovat různé poznávací metody moderní archeologie jako vědy, která musí neustále lépe definovat a prezentovat svůj přínos pro současnou společnost.

**FORUM URBES MEDII AEVI,
a word from the editors**

Beginning with this number, the collected volume **FORUM URBES MEDII AEVI** goes to the hands of both professional and non-professional public in a somewhat different form than was usual with the preceding six volumes. Year after year since 2002 already, archaeologists (and not only them) meet up to deal with topics, which spring from recognising the historic and cultural heritage hidden below squares, parks and houses of present-day urban agglomerations. They are often confronted with aboveground building structures, with architecture altered not only by a long period of existence of these settlements and buildings within, but also by a need to develop historic settlements into the present-day life venue. They also often find themselves confronted in the one or other way with their owners and building contractors. It is therefore particularly significant that within urban archaeology in the Czech Republic the project **FORUM URBES MEDII AEVI (FUMA)** was established. The yearly international conference and subsequent publication of its proceedings were from the beginning secured by the company **ARCHAIA BRNO** o. p. s. In the course of time, the conference and the peer-reviewed periodical received high professional credit, not only in our country.

Looking at the publishing possibilities in other specific fields of modern **medieval archaeology**, we will find in our country several different solutions. The results of archaeological research on **residential sites** (castles, chateaus) were systematically treated by the Institute of Archaeology of the Academy of Sciences of the Czech Republic in Prague within the **CASTELLOLOGICA BOHEMICA** project, whose soul until 2012 has been Tomáš Durdík. The international collected volume **RURALIA**, which is dealing with **rural archaeology**, has been editorially prepared in our country, but its publishing passed to Belgian publishing house Brepols. Czech research focused on rural issues is in no way extensive and has no unified publishing platform. The same also applies to **research on sacred buildings and monasteries**. It is particularly important to mention a unique and more than forty-year-long tradition of conferences and collected volume **ARCHAEOLOGIA HISTORICA**, reflecting current activities of Czech and Slovak medieval archaeology.

The collected volume **FUMA** thus offers a unique opportunity to present the results of urban archaeology. It is intended for an as soon as possible publication of field research to not only make it a professional and scholarly contribution to knowledge of our past, but also to fulfil public interest, within which archaeological research in the Czech Republic has been carried out. It is clear that the conflict of interest between builders on the one side and preservation of archaeological heritage on the other side mainly arises with settlements having a long continuity.

The National Institute for the Protection and Conservation of Monuments and Sites (NPÚ) is a professional organisation in the field of monument preservation established by the law No. 20/1987 Coll. Of key importance for the agenda related to preservation of archaeological heritage is the information on the evolution of knowledge in areas under preservation, regardless of which organisation carries out the archaeological research. The existence of a living publishing platform of the results of archaeological research in the field of recognising the archaeological potential of towns and townships is the main interest of NPÚ. From the character of tasks of NPÚ and the purpose of its existence we can easily deduce why NPÚ (apart from castles and chateaus under its administration) mainly focuses on archaeological excavations in built-up areas of settlements, which are registered as cultural monuments or national cultural monuments. So it is above all the area of towns and townships. However, NPÚ does not have any similar platform in archaeology, where it could systematically present the results of archaeological survey inclusive of overlaps with the other activities carried out within NPÚ (for example the building-historic research), and offer possibility for publication of results of the other authorised organisations, which are of crucial importance for an effective preservation of archaeological heritage in the Czech Republic. An exception is represented by, in essence, solitary numbers of the journal *Zprávy památkové péče* which are focused on archaeology. We can also mention archaeological issues of the collected volume *Staletá Praha*, which are mainly dealing with the capital city. This is why we (in accordance with the company *Archaia Brno* o. p. s. and after a discussion in the editorial board) decided that NPÚ will participate in publishing of the periodical which you hold in your hands. Thus, the results of professional activities of NPÚ and other authorised organisations engaged in preservation of archaeological heritage will be published in a peer-reviewed journal, which is involved in the RIV system.

The above facts are associated with the partially altered concept of the periodical, which was mentioned in the beginning. As far as the content is concerned, it will be a professional scholarly periodical published in Czech, with abstracts and summaries in foreign languages. The structure of each volume will keep the tradition of **FUMA** conferences. Scholarly papers elaborated within the **FUMA** conferences will be published in a separate part labelled Volume No. 1. This will be followed by a group of shorter material-focused articles dealing with the results of significant archaeological excavations in cores of historic settlements, particularly towns (historic centres and preservation zones), and excavations on the territory of cultural monuments and national cultural monuments. These shorter articles together with discussions and reviews will be included in Volume No. 2.

Urban archaeology in our country, as well as in many other European countries, became the most intensively evolving part of our discipline. The major part of field activities are focused on this special topic. Together, we are confident that the altered concept of the collected volume **FUMA** will extend the publishing possibilities and raise the information quality of this periodical. We are hopeful that thanks to this new concept, the way of information from terrain into the process evaluating the broader evolutionary context of our towns and townships will be much easier. **FUMA** should also give insight into various research methods of modern archaeology as a science which permanently has to better define and present its contribution for present-day society.

FORUM URBES MEDII Aevi, ein Wort der Redaktion

Mit dieser Nummer gerät der Sammelband **FORUM URBES MEDII Aevi** in die Hände der Fach- sowie Laienöffentlichkeit in einer etwas anderen Gestalt als es bei den vorangehenden sechs Bänden üblich war. Schon seit 2002 treffen die Archäologen (und nicht nur sie) jedes Jahr über Themen zusammen, die aus der Kenntnis des unter Plätzen, Parks und Häusern der heutigen Stadtglomerationen versteckten historischen und kulturellen Erbes hervorgehen. Oft geraten sie in Konfrontation mit oberirdischen Baustrukturen, mit Architektur, die nicht nur durch eine lange Bestehungszeit dieser Siedlungen und ihrer Bauten, sondern auch durch den Bedarf an Entwicklung historischer Siedlungen zur Umwelt für heutiges Leben geändert wurde. Gewöhnlich geraten sie in einer oder anderen Weise auch in Konfrontation mit ihren Besitzern oder den Baufirmen. Es ist daher besonders bedeutsam, dass im Bereich Stadtarchäologie in der Tschechischen Republik das Projekt **FORUM URBES MEDII Aevi (FUMA)** entstand. Die alljährliche internationale Konferenz und anschließende Publikation wurden seit Anfang an von der Gesellschaft ARCHAIA BRNO o. p. s. gesichert. Mit der Zeit haben die Konferenz sowie das begutachtete Periodikum große Anerkennung nicht nur in unserem Land gewonnen.

Sehen wir uns die Publikationsmöglichkeiten von anderen spezifischen Gebieten der modernen **Archäologie des Mittelalters** an, finden wir bei uns mehrere unterschiedliche Lösungen. Mit Ergebnissen archäologischer Erforschung der **Residenzsitze** (Burgen, Schlösser) befasste sich systematisch das Archäologische Institut der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik in Prag im Rahmen des Projektes CASTELLOLOGICA BOHEMICA, dessen Seele bis 2012 Tomáš Durdik gewesen ist. Der internationale Sammelband RURALIA, der sich mit **ländlicher Archäologie** beschäftigt, wird bei uns redaktionell vorbereitet, seine Herausgabe übernahm jedoch der belgische Verlag Brepols. Forschungen, die sich bei uns auf die Problematik der ländlichen Siedlungen konzentrieren, sind keinerlei weitreichend und haben keine gemeinsame Publikationsplattform. Dasselbe gilt für die **Erforschung von Sakralbauten und Klöstern**. Besonders hervorzuheben ist die mehr als vierzigjährige Tradition der Konferenzen und des Sammelbandes ARCHAEOLOGIA HISTORICA, der zum aktuellen Spiegel der Aktivitäten der tschechischen und slowakischen Archäologie des Mittelalters wurde.

Der Sammelband FUMA bietet somit eine einzigartige Möglichkeit zur Präsentation der Ergebnisse der Stadtarchäologie. Er dient zur möglichst frühen Publikation der Geländeforschungen, so dass sie nicht nur einen fachlichen und wissenschaftlichen Beitrag zur Kenntnis unserer Vergangenheit leisten können, sondern auch das öffentliche Interesse erfüllen, in dem archäologische Forschungen in der Tschechischen Republik realisiert werden. Dabei ist klar, dass es zum Interessenkonflikt zwischen den Bauherren und dem Denkmalschutz vor allem im Bereich der Siedlungen mit langer Kontinuität kommt.

Das Nationale Denkmalschutzamt ist eine fachkundige Organisation für Denkmalpflege, die durch das Gesetz Nr. 20/1987 Slg. ernannt wurde. Für die Agenda im Zusammenhang mit Bodendenkmalschutz und für eine ordentliche Ausübung der Denkmalpflege sind gerade die Informationen über die Entwicklung der Kenntnis in denkmalgeschützten Arealen von größter Bedeutung, ungeachtet dessen, welche berechnete Organisation die archäologischen Forschungen durchführt. Die Existenz einer lebendigen Publikationsplattform der Ergebnisse archäologischer Forschungen im Bereich der Erkennung des archäologischen Potentials großer und kleiner Städte ist also von größter Wichtigkeit für das Nationale Denkmalschutzamt. Gerade aus dem Charakter der Aufgaben dieses Amtes und dem Zweck seiner Existenz kann man sehr einfach schließen, warum sich das Nationale Denkmalschutzamt (außer Burgen und Schlössern unter seiner Verwaltung) vor allem auf archäologische Ausgrabungen in bebauten Gebieten jener Siedlungen konzentriert, die als Kulturdenkmäler oder nationale Kulturdenkmäler geschützt werden. Es handelt sich also besonders um große und kleine Städte. Im Bereich Archäologie verfügt das Nationale Denkmalschutzamt jedoch über keine solche Plattform, wo es archäologische Geländeforschungen, einschließlich des Übergreifens in andere Aktivitäten im Rahmen dieser Institution (z. B. bauhistorische Forschung), systematisch präsentieren könnte und einen Raum für die Publikation der Ergebnisse der anderen berechtigten, für eine wirkungsvolle Bodendenkmalpflege in der Tschechischen Republik wichtigen Organisationen bieten würde. Eine Ausnahme bilden die im Grunde vereinzelt Nummern der Zeitschrift Zprávy památkové péče, die sich mit Archäologie befassen. Nennenswert sind auch archäologische Nummern des Sammelbandes Staletá Praha, die vor allem der Hauptstadt gewidmet sind. Deswegen haben wir (im Einvernehmen mit der Gesellschaft Archaia Brno o. p. s. und nach einer Diskussion in der Redaktionsleitung) entschieden, dass sich das Nationale Denkmalschutzamt an der Herausgabe des Periodikums FUMA beteiligen wird. Dank dessen werden die Ergebnisse der fachkundigen Aktivitäten dieses Amtes und weiterer berechtigter Organisationen im Bereich Bodendenkmalpflege in einer begutachteten Zeitschrift im Rahmen des RIV-Systems publiziert werden können.

Mit den obengenannten Fakten hängt auch die am Anfang erwähnte partielle Änderung der Konzeption des Periodikums zusammen. Was den Inhalt betrifft, wird es sich um ein fachkundiges, wissenschaftliches und vor allem auf Tschechisch herausgegebenes Periodikum mit fremdsprachigen Abstracts und Zusammenfassungen handeln. Die Struktur des Sammelbandes wird die Tradition der FUMA-Konferenzen einhalten. Die im Rahmen der FUMA-Konferenzen entstandenen Fachartikel werden in einem abgetrennten Teil erscheinen, dem Band Nr. 1. Nach diesem Teil folgt dann eine Gruppe von kürzeren, auf Fundmaterial orientierten Studien über die Ergebnisse bedeutender archäologischer Ausgrabungen in Kernen historischer Siedlungen, vor allem der Städte (städtebauliche Denkmalschutzgebiete und Denkmalschutzzonen), und Ausgrabungen auf dem Gebiet der Kulturdenkmäler und nationalen Kulturdenkmäler. Diese Beiträge, zusammen mit Diskussionen und Rezensionen, werden im Band Nr. 2 eingeschlossen sein.

Stadtarchäologie wurde in unserem Land, genauso wie in vielen anderen europäischen Ländern, zu dem am intensivsten entwickelten Bereich in unserem Fach. Gerade auf diese Problematik konzentriert sich der Großteil der Geländeforschungen. Gemeinsam glauben wir, dass die geänderte Konzeption des Sammelbandes FUMA die Publikationsmöglichkeiten erweitert und die Informationsqualität dieses Periodikums erhöht. Wir hoffen, dass sie den Weg der Informationen vom Terrain zum Prozess der Auswertung breiterer Zusammenhänge der Entwicklung unserer Städte noch deutlicher erleichtern wird. Gleichzeitig sollte FUMA auch einen Einblick in verschiedene Forschungsmethoden der modernen Archäologie geben, um ihren wissenschaftlichen Beitrag für die heutige Gesellschaft besser zu definieren und präsentieren.

ČÍSLO 1 / ISSUE 1
Kláštery ve středověkých městech střední Evropy
Monasteries in medieval towns of Central Europe